

Први семестар Прве године Основних академских студија школске 2007/08.

МОДУЛ М2 - Увод у пројектовање
Курс 2.3. : Визуелна истраживања - 3 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај наставе

Обавезни предмет на коме студенти-почетници, анализирајући и трансформишући задатке започете на курсу Простор и облик, истражују могућности њиховог графичког представљања кроз бележење карактеристичних фаза истраживачког процеса.

Циљ курса Визуелна истраживања је да се током процеса извођења наставе, одабраним тематским јединицама и адекватним педагошким методама, код студената поступно и перманентно развијају аналитичке, креативне и егзекутивне способности неопходне за активно и успешно учешће у визуелном истраживачком процесу, уз подстицање и хармонизацију креативне тријаде: имагинација – графичко представљање – визуелна перцепција.

Синхронизацијом методских јединица омогућује се примењивост стечених знања и вештина у реализацији сродних курсева у оквиру наставе првог семестра. Подстиче се индивидуални (ауторски) концепт уз коришћење адекватне и квалитетне техничке, графичке и моделарске презентације.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно са два часа вежбања.

Настава траје 15 радних недеља у школи што значи да студент има на располагању 600 сати рада у току радних недеља за све предмете на првом семестру основних студија.

Студент на предмету од 3 ЕСПБ располаже са 60 радних сати у току 15 радних недеља што значи да је за рад код куће предвиђено 30 радних сати, или 2,00 сата недељно, с обзиром да на предмету у школи студент ради два сата недељно.

Испитни рок траје 5 радних недеља што значи да студент има на располагању још 200 радних сати за припрему испита, консултације и полагање свих испита на првом семестру студија.

Студент на предмету од 3 ЕСПБ има на располагању 20 сати за припрему, консултације и полагање испита у испитном року или укупно 2,5 радна дана.

Напомена: није дозвољено оптерећење студената веће од овако димензионисаног.

Студијска правила

Предмет води наставник са више сарадника у зависности од броја формираних студија који су идентични студијима на курсу Простор и облик.

План рада на предмету одређује наставник – руководиоца курса.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 15 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

(попуњава наставник и предаје Декану Архитектонског факултета у понедељак 3. септембра 2007. у 12 сати)

Назив предмета: <u>МОДУЛ – М2 Увод у пројектовање</u> <u>Курс 2.3. Визуелна истраживања</u>
Година студија: 1. семестар Основних академских студија - 2008/09.
Број кредита: 3 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Четвртак у 8 и 10 сати
Термин одржавања испита (предаја и одбрана portfolio): 12 јануар 2008. у 10 сати
Термини одржавања колоквијума: У договору са руководиоцем курса Простор и облик, а у циљу постизања бољих резултата, колоквијуми курса Визуелна истраживања одржаваће се недељу дана касније у односу на колоквијуме курса Простор и облик изузев трећег колоквијума код кога промена термина није могућа због предстојећих новогодишњих и Божићних празника Први колоквијум: 06. новембар 2008 Други колоквијум: 04. децембар 2008 Трећи колоквијум: 25. децембар 2008

Опис наставног задатка: Трансформација просторне архитектонске форме реализоване на курсу Простор и облик у одговарајућу дводимензионалну или тродимензионалну геометризовану графичку форму коришћењем адекватних и доступних графичких техника и технологија
Наставник: арх. Душан М. Станисављевић, ванредни професор (E-mail: abcd@arh.bg.ac.yu)
Сарадник у настави: Ивана Лукић, асистент + Ђорђе Ненадовић, саветник за CAD + Владимир Ковач, сарадник + Владимир Парезанин, сарадник + 2 сарадника по избору Департмана за архитектуру + 6 студената демонстратора по избору Департмана за архитектуру
Број кабинета: 341
Време за консултације са студентима: Понедељак / Уторак / Среда 12:00-13:00
Телефон: 3218.718 E-mail: Visual341@arh.bg.ac.yu

Циљеви и приступ настави: Примарни циљ наставе: Графичка подршка курсу Простор и облик Секундарни циљ наставе: Практична примена знања и вештина стечених на курсу Визуелна истраживања у реализацији наставних програма

на другим предметима Департмана за архитектуру и осталим департманима који у изучавању архитектонске струке користе геометризовани начин графичког представљања.

Приступ настави:

Истраживање – кроз графички експеримент

Реализација – кроз изучавање и примену графичких техника и технологија

Комуникација – кроз усвајање графичких конвенција

Рутина – кроз непосредно графичко искуство

Одговорност – кроз доношење графичких одлука

Ефикасност – кроз рационално коришћење времена и избор адекватних графичких техника и технологија

Прогрес – кроз перманентно суочавање са све сложенијим графичким захтевима

Валоризација – кроз графичку компарацију

Ауторство – кроз самосталан графички рад

Сарадња – кроз размену графичког знања и искуства

Колегијалност – кроз међусобно поверење и уважавање

Пројектни задатак:

Припремни задатак (1 недеља): Графичко представљање / 0 поена / Формат: А4 (21x29,7)

Поред фактографских података о сваком студенту понаособ, који ће у збирној статистичкој обради дати податке о целој генерацији, ментор и руководиоца Курса, на основу графичког одговора на овај задатак могу проценити ниво креативног потенцијала полазника курса (појединца, групе и целе генерације) и њихову оспособљеност у коришћењу савремених графичких технологија.

Наредна три задатка су проистекла из активности на курсу Простор и облик

1. задатак (5 недеља): Плажа + Тема по избору (Терен, Зидови или Надстрешница) / 20 поена
Формат: А4 (21x29,7) / А3 (42x29,7) или продужени А3

Прве три недеље испитују се графички односи:

- Хаотично и уређено
- Стабилно и нестабилно
- Растојање, додир и пресек (продор)
- Слободно, заштићено и угрожено (визуелни интегритет графичке форме)
- Наглашено, ненаглашено и пренаглашено
- Статично и динамично, симетрично и асиметрично.

У истом периоду студенти се одлучују за графичку презентацију једне од понуђених изборних тема (Терен, Зидови, Надстрешница).

Последње две недеље, преузимајући фактографске податке са макете формиране на курсу Простор и облик, реализује се прецизан дводимензионални линеарно и површински обрађен цртеж.

Током рада на овом задатку студенти ће се упознати са начинима графичке трансформације аморфне у геометризовану форму, начинима визуелне сепарације две различите природне средине (вода / копно), начинима графичког наглашавања изграђеног у односу на природно, линеарно и површинском артикулацијом графичке форме (изглед / пресек), размером, организацијом графичког листа, форматом, типографијом, графичком идентификацијом, итд...

2. задатак (4 недеље): Привремено склониште за пријатеља / 25 поена (5+20)
Формат: А4 (21x29,7) / А3 (42x29,7) или продужени А3

Прве две недеље, упоредо са графичким кодирањем профила корисника, приступа се графичкој анализи специфичних визуелних односа:

- Светло и тамно
- Пространо и тесно
- Високо и ниско
- Тешко и лако
- Видљиво и невидљиво

Последње две недеље, преузимајући фактографске податке са макета подземног и надземног простора, формираних на курсу Простор и облик, реализују се две прецизно обрађене графичке целине.

Током рада на овом задатку студенти ће кроз процес кодирања, декодирања и компарације изучавати начине имплементације апстрактних порука у архитектонски цртеж и њихов субјективни доживљај кроз процес контролисане визуелне перцепције.

3. задатак (4 недеље): Надоградња / 15 поена (5+10)
Формат: А4 (21x29,7) / А3 (42x29,7) или продужени А3

Прве недеље испитују се графички односи:

- Постојеће и придодато
- Старо и ново
- Дискретно и нападно
- Оригинал и копија
- Компоновање, декомпоновање и прекомпоновање
- Дизајн и редизајн.

Последње три недеље, преузимајући фактографске податке са макете формиране на курсу Простор и облик, реализује се прецизан дводимензионални цртеж линеарно и површински обрађен.

Током рада на овом задатку студенти ће се упознати са израдом тродимензионалног цртежа и начинима акцентовања графичке форме.

Испит: Испитни задатак је резултат студетске активности на сва три курса модула Увод у пројектовање

Портфолио - Увод у пројектовање (Простор и облик, Визуелна истраживања, Ликовни елементи) / 30 поена
Пано формата: 50x70 (70x50) и CD (DVD) у типској амбалажи са дизајнираним омотом.

- Пано: Кроз одабрани пример симултано реализован на сва три сегмента наставе у оквиру модула Увод у пројектовање, на погодан, редизајниран и визуелно обједињен начин, кроз цртеж, фотографију, текст и адекватно типографско идентификационо означавање, представити највиши домет својих креативних и реализаторских графичких могућности.

- CD (DVD): У оквиру јасно диференцираних директоријума, кроз изабране примере, приказати све карактеристичне фазе рада на сва три курса у оквиру модула Увод у пројектовање.

Напомена 1: Обавезно приложити све принт фајлове коришћене у реализацији задатака на курсу Визуелна истраживања.

Напомена 2: У оквиру панао и омота диска позиционирати импресум са уобичајеним идентификационим подацима.

Током рада на испитном задатку студенти ће се суочити са низом графичким проблема: Квантитативна и квалитативна графичка испуњеност расположивог простора / распоред графичког садржаја / читљивост графичке поруке / однос целине и фрагмента / избор и усаглашеност фонтова / степен визуелне динамике / ниво експлицитности графичке поруке / интегритет графичког садржаја / утицај боје и тонске вредности на визуелну перцепцију / начин графичке реализације итд...

Метод извођења наставе:

Рад у школи:

На вежбама студенти се упознају са конкретним задатком, указује им се на његове кључне позиције, пут којим треба ићи у тражењу оптималног решења и скреће пажњу на графичке стрампутице које треба избегавати. Неко време, искусни ментор ће целу групу водити сирним, већ опробаним путем (барем до нивоа позитивне оцене) а затим подстицати полазнике курса на самостални истраживачки поступак у оквиру индивидуалног креативног потенцијала. На школским вежбама се кроз анализу и дискусију, отклањају дилеме и дају одговори на питања која могу бити од интереса већини полазника курса, а уколико дозволи расположиво време, прелази се на групне или индивидуалне консултације.

Рад код куће:

Активности започете у школи, настављају се и завршавају код куће. Кућни амбијент, слободно располагање временом и доступност савременим графичким технологијама, погодни су за коначну реализацију провежбаних, усвојених и одобрених графичких решења.

Кабинетске консултације:

У терминима предвиђеним за консултације студенти могу добити стручне одговоре и савете који ће им помоћи у решавању конкретних проблема и дилема. У договору са ментором (руководиоцем групе) могуће су и кратке консултације путем електронске поште.

нед	Тематска јединица	Вежбање	Рад ван школе
-----	-------------------	---------	---------------

01	18. септембар 2008	Уводно вежбање	Верификација полазника Курса, Представљање програма Курса и учесника у настави, Начин одвијања наставе (вежбе, консултације, графички радови), Формирање завршне оцене, Организација радног простора и времена, Прибор за рад, Досадашње искуство, Литература, Питања, Дискусија	На формату А4 студенти се, кроз фотографију, текст и цртеж, представљају свом ментору на графички начин за који сматрају да је примерен суштини курса Визуелна истраживања у оквиру студија Архитектуре
02	25. септембар 2008	Графичка персонализација	Анализа и валоризација Припремног задатка са аспекта визуелног концепта и графичке реализације	
03	02. октобар 2008	Терен (Рељеф)	Аморфна и геометризована форма / Правоизводна и витоперна површ / Трансформација аморфне у геометризовану графичку форму / Графичко представљање рељефа: геодетске изохипсе, висинске коте, вертикални пресек. Као полазна основа за даљи индивидуални рад служи макета реализована у скопу наставе на курсу Простор и облик. Формат А4	Наставак рада на задатку
04	09. октобар 2008	Зидови	Зид као елемент затварања или поделе простора, као визуелна и (или) физичка баријера / Правац простирања / Промена правца, висине и профилације / Сучељавање, пресек, продор / Отвори у зиду / Начини графичког представљања: Основа, изгледи, визуелно наглашавање (боја, сенка, материјализација). Као полазна основа за даљи индивидуални рад служи макета реализована у скопу наставе на курсу Простор и облик. У основу просторне композиције унети путању кретања корисника и нагласити афирмативну тачку и правце визуре најатрактивније просторне сагледљивости. Формат: А4	Наставак рада на задатку
05	16. октобар 2008	Надстрешница	Полазна позиција за рад је макета реализована на курсу Простор и облик као фактичка просторна организација коју треба графички представити кроз линеарно и површински обрађен дводимензионални цртеж. У оквиру графичке представе изгледа објекта, аплицирати у одговарајућој размери силуету човека или стилизовану човеколику фигуру и нагласити карактеристичне висинске коте. Формат: А4	Наставак рада на задатку и избор једне од три провежбане теме која ће се посебно графички обрадити у склопу елабората Првог колоквијума
06	23. октобар 2008	Плажа	Фактографске податке садржаја преузети са макете реализоване на курсу Простор и облик, трансформисати у геометризовану линеарно и површински обрађену графичку форму. На репрезентативно изабраном правцу, кроз пресек, графички нагласити	Наставак рада на задатку

			конфигурацију терена у паду према воденој површини. Графички прилог употпунити типографским означавањем, легендом, размером са мерном скалом, ознаком севера, итд... Формат: А4 или А3	
07	30. октобар 2008:	Плажа	Користити искуства стечена у раду на претходним задацима: 1. Терен – графичко представљање конфигурације уз поједностављивање и геометризацију аморфних облика 2. Зидови – раздвајање просторних целина или групација и графичко представљање линеарних просторних садржаја 3. Надстрешница – Ортографско графичко представљање и површинска арикулација графичке форме	Наставак и завршетак рада на задатку Формат: А3 или продужени А3 произвољне оријентације.
08	06. новембар 2008 1. КОЛОКВИЈУМ Плажа + Тема по избору (Терен, Зидови или Надстрешница)	Привремено склониште за пријатеља	Графичка аналитичка студија визуелних односа: - Светло и тамно - Пространо и тесно - Високо и ниско - Тешко и лако - Видљиво и невидљиво Формат: А4	Профил корисника формиран у оквиру рада на вежбама из курса Простор и облик пренети у графички обрађену сугестивну визуелну форму. Формат: А4 (Предаја рада 15.11.2007)
09	13. новембар 2008	Привремено склониште за пријатеља	Изабрати један од понуђених парова визуелних односа и после детаљне аналитичке студије резултат истраживања представити кроз текстуалне коментаре, цртеж, фотографију, дијаграм... Формат: А4	Наставак и завршетак рада на задатку (Профил корисника и графичка студија) (Предаја рада 22.11.2007)
10	20. новембар 2008	Подземно склониште	Полазна позиција за рад је макета подземне просторне организације, реализована на курсу Простор и облик, коју треба представити адекватном графичком презентацијом кроз дводимензионални (слојевити) сугестивни цртеж који емитује кодирани поруке проистекле из резултата аналитичке студије визуелних односа обављене током 8. и 9. вежбања. Посебну пажњу треба посветити вертикалном пресеку са наглашеним конструктивним елементима, вертикалним комуникацијама, инсталацијама за одржавање микроклиматских услова, дубинским kotaма, итд.. У површинској графичкој обради применити тамни опсег сиве слале (50-100% црне) и једну боју по избору. При формирању насловне партије користити визуелно неутралан или пажљиво изабрати адекватан декоративни фронт. Формат: А3 или продужени А3 произвољне оријентације. На посебном листу формата А4 приложити неколико фотографија макете реализоване на курсу Простор и облик са пропратним текстуалним информацијама.	Наставак и завршетак рада на студији визуелних односа (Предаја рада 06.12.2007)

11	27. новембар 2008	Надземно склониште	<p>Полазна позиција за рад је макета надземне просторне организације, реализована на курсу Простор и облик, коју треба представити адекватном графичком презентацијом кроз дводимензионални цртеж који емитује кодирани поруке проистекле из резултата аналитичке студије визуелних односа обављене током 8. и 9. вежбања. У површинској графичкој обради применити светли опсег сиве скале (0-50% црне) и једну боју (може са различитим валерским вредностима). Графички прилог употпунити типографским означавањем, легендом, размером са мерном скалом, котним линијама, декоративном штафажом, ознаком севера, итд...</p> <p>Формат: А3 или продужени А3 произвољне оријентације. На посебном листу формата А4 приложити неколико фотографија макете реализоване на курсу Простор и облик са пропратним текстуалним информацијама</p>	Наставак и завршетак рада на задатку (Предаја рада 06.12.2007)
12	04. децембар 2008 2. КОЛОКВИЈУМ Привремено подземно и надземно склониште за пријатеља	Надоградња	<p>Графичка аналитичка студија визуелних односа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Постојеће и придодато - Старо и ново - Дискретно и нападно - Оригинал и копија - Компоновање, декомпоновање и прекомпоновање - Дизајн и редизајн. <p>Изабрати један од понуђених парова визуелних односа и после детаљне аналитичке студије резултат истраживања представити кроз текстуалне коментаре, цртеж, фотографију, дијаграм... Формат: А4</p>	Наставак и завршетак рада на студији визуелних односа (Предаја рада 13.12.2007)
13	11. децембар 2008	Надоградња	<p>Полазна позиција за рад је макета као фактичка просторна организација, реализована на курсу Простор и облик, коју треба представити кроз линеарно и површински обрађен цртеж. Током вежбања полазници Курса се упознају са елементарним принципима косе пројекције (Аксометрија, Војна перспектива, Изометрија, Кавалирска перспектива, Диметрија), избором углова праваца хоризонталног простирања, редукацијом висине, избором оптималног начина представљања, примерима успешних решења, итд...</p> <p>Препоручује се аксометријски приказ са угловима од 30 и 60 степени чиме ће се очувати ортогонални систем основе и избећи њене деформације. Формат: А3 или продужени А3 произвољне оријентације уз</p>	Наставак рада на задатку

			прилог формата А4 са неколико фотографија макете реализоване на курсу Простор и облик и пригодним типографским информацијама.	
14	18. децембар 2008	Надоградња	Наставак рада на задатку	Наставак и завршетак рада на задатку (Предаја рада 27.12.2007)
15	25. децембар 2008 3. КОЛОКВИЈУМ Надоградња	Надоградња	После предаје 3. Колоквијума, полазници курса добијају упутства за припрему и израду испитног задатка.	Предаја и одбрана портфолиа 14. јануар 2008 у 10:00

Обавезна литература:

Препоручена литература:

Књиге домаћих аутора, наставника Архитектонског факултета које се могу наћи у школској библиотеци:

Крстић Б. / Архитектонско цртање / Научна књига, Београд 1951
Петровић Ђ. / Теоретичари пропорција / Вук Караџић, Београд 1967
Петровић Ђ. / Композиција архитектонских облика / Научна књига, Београд 1972
Петровић Ђ. / Визуелне комуникације / Архитектонски факултет, Београд 1972
Петровић Ђ. / Визуелна истраживања / БИГЗ, Београд 1972
Петровић Ђ. / Неимарска правила и аршин / Универзитет данас, Београд 1973
Радојевић А. / Архитектонско цртање 1, 2 / Архитектонски факултет, Београд 1988
Вуковић Ж. / Примењена типографија у архитектонском простору градског карактера / Архитектонски факултет, Београд 1991
Станисављевић Д. / Графичко представљање облика у простору / Архитектонски факултет, Београд 2000
Станисављевић Д. / Синтезни приказ могућности графичког представљања према одабраном моделу / АФ, Београд 2005
Станисављевић Д. / Графички приручник / Архитектонски факултет, Београд 2005
Станисављевић Д. / Милош Ћирић – Знаци институција и манифестација културе / Факултет примењених уметности, Бгд. 2006
Лукић И. / Истраживање утицаја типова урбаних матрица планских градова 20. века ... / Архитектонски факултет, Београд 2007
Станисављевић Д. / In memoriam – Чонкић 1948-1982 / Факултет примењених уметности, Београд 2007
Станисављевић Д. / Књига графичког стандарда / Факултет примењених уметности, Београд 2007
Ненадовић Ђ. / Auto CAD за студенте архитектуре – основни курс – 2D / Архитектонски факултет, Београд 2007

Начин полагања испита (садржај елабората, пројекта или семинарског рада):

Портфолио чине пано димензија 50x70 (70x50) и дигитални запис CD (DVD) у типској амбалажи са дизајнираним омотом.

Елаботат се усмено брани пред ментором и присутним колегама а оцењује га предметни наставник у присуству ментора.

Критеријуми оцењивања:

Негативна оцена: Неиспуњавање формалних захтева задатка, нарушавање ауторских права или графичка презентација недостојна студента првог семестра Архитектонског факултета.

Нижа прелазна оцена: Испуњени сви формални захтеви задатка по питању формата и графичког садржаја.

Упадљиво низак ниво графичке презентације са наглашеним нескладом елемената графичког садржаја.

Средње вреднован рад: Добра организација графичког прилога у целини и фрагменту, адекватан избор начина линеарне и површинске презентације, недовољно присуство самоиницијативе и жеље за визуелним истраживањем. Код формирања овакве оцене, могу се толерисати ситне графичке грешке и недоречености. Нижи степен графичке презентације може се компензовати наглашеним ауторским приступом и обрнуто, ауторска инертност може бити компензована наглашеном извођачком вештином.

Високо вреднован рад: Беспрекорна организација графичког прилога у целини и фрагменту. Висок ниво графичке презентације. Наглашена студиозност и истраживачки приступ у решавању графичког задатка. Концептуална и извођачка суптилност са наглашеним ауторским приступом. Посвећеност.

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују са 70, а завршни испит са 30 поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежбања	10	Портфолио	30

колоквијуми	20+25+15		
-------------	----------	--	--

Услови предаје после заказаног рока:

У случају неоправданог изостанка са колоквијума – Предаја наредног дана у 12:00 у Кабинету 341 (Уз писану молбу Кабинету за визуелне комуникације која се по аутоматизму позитивно решава)

У случају болести (уз потврду Студентске службе Архитектонског факултета) – Предаја се одлаже за онолико дана колико је у потврди назначено.

У свим осталим случајевима – Студент писмено обавештава Кабинет за визуелне комуникације о разлозима који су га спречили у испуњавању дужности уз молбу за накнадни преглед и оцену графичког рада. Решење доноси предметни наставник и може га преиначити само на основу сугестије Продекана за наставу.

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ